

Kommunal Rapport

KOMMUNEBAROMETERET 2019

ENDELIG UTGAVE | juli 2019

Oppdal

47 % av nøkkeltallene er forbedret siste år

1. plass justert for inntektsnivå | Fylke: nr. 1 | Gruppe: nr. 1

ANNONSE

LAVERE UTSLIPP = LAVERE RENTE

www.kommunalbanken.no/gronn

KBN Kommunalbanken
Norge

Plasseringer i Kommunebarometeret 2010–2019

Dette er plasseringene slik de faktisk ble rapportert de ulike årene. Serien er ikke sammenliknbar over tid, fordi innholdet i barometeret også har endret seg over tid.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nøkkeltallene alene	46	94	63	27	15	3	3	12	8	2
Totaltabellen - justert for økonomiske forutsetninger	37	53	42	10	5	1	3	7	17	1
Grunnskole	37	28	42	20	31	23	18	41	35	16
Pleie og omsorg	96	269	347	265	315	97	226	244	227	161
Barnevern	29	43	28	20	13	27	30	27	26	35
Barnehage	316	151	275	257	99	54	70	47	48	45
Helse			54	84	148	147	178	19	25	25
Sosial	225	255	198	247	176	265	267	221	196	87
Kultur		98	160	203	101	52	135	179	107	142
Miljø og ressurser	51		181	306	125	243	341	218	218	178
Saksbehandling			352	251	279	54	26	112	136	208
Vann og avløp			30	123	233	22	36	190	121	10
Økonomi	163	119	146	68	78	69	43	137	96	37
Kostnadsnivå		152	230	201	161	167	132	160	135	181
Nøkkeltall i bruk i barometeret	47	69	110	116	127	123	126	141	152	151
Antall kommuner rangert totalt	429	429	429	429	428	428	428	426	423	422

Fra barometeret ble etablert i 2010 og fram til 2012 var det en utviklingsfase der innholdet ble vesentlig utvidet og endret. Fra 2012 og framover har det i et stort perspektiv vært forholdsvis små endringer fra år til år.

Tabellen over viser utviklingen i antall nøkkeltall, og hvor mange kommuner som har blitt rangert. I 2019-utgaven er det 14 nye nøkkeltall i forhold til 2018-utgaven.

Utvikling over tid (sammenliknbar serie)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nøkkeltallene alene				32	11	6	13	13	21	2
Totaltabellen - justert for økonomiske forutsetninger				16	9	3	2	4	21	1
Grunnskole				28	12	20	10	9	20	16
Pleie og omsorg		110	95	131	192	32	263	259	354	161
Barnevern					8	8	12	6	10	35
Barnehage						73	81	49	49	45
Helse	1	135	27	168	73	73	84	41	17	25
Sosial	1	1			153	229	179	200	232	87
Kultur	267	332	341	356	213	53	183	199	139	142
Miljø og ressurser		281	304	345	324	342	279	288	264	178
Saksbehandling	333	344	271	132	266	343	219	134	298	208
Vann og avløp	56	26	6	43	98	9	33	8	9	10
Økonomi				71	57	38	49	131	90	37
Kostnadsnivå					1	1	212	257	210	181
Nøkkeltall i bruk i barometeret	47	69	110	116	127	123	126	141	152	151
Antall kommuner rangert totalt	429	429	429	429	428	428	428	426	423	422

Plasseringene i denne tabellen er oppdatert med nøkkeltallene som er brukt i 2019-barometeret. Plasseringene vil derfor avvike fra det som ble rapportert for ett eller flere år siden. På den annen side er tidsserien så sammenliknbar som det er mulig å få den.

Vær oppmerksom på at det for noen nøkkeltall som er i bruk nå, ikke finnes ti års historikk. Denne tabellen er derfor aller mest relevant for de siste fire-fem årene.

Hovedanalyse – endelig utgave 2019

Oppdal havner på en 1. plass i den endelige utgaven av Kommunebarometeret 2019 fra Kommunal Rapport. Da har vi justert plasseringen med hensyn til økonomiske rammebetingelser. Nøkkeltallene er en god del bedre enn hva økonomiske forutsetninger skulle tilsi. Ser vi bare på nøkkeltallene og ignorerer økonomiske forutsetninger, er kommunen på en 2. plass. Samlet sett er nøkkeltallene til Oppdal de nest beste i Kommune-Norge.

Andelen lærere som oppfyller kompetansekravene i norsk, engelsk og matematikk har økt nasjonalt de siste årene. 78 prosent av norsklærerne, 69 prosent av matematikklærerne og 57 prosent av engelsklærerne oppfylte i 2018 kompetansekravene. De aller fleste lærerne i barneskolen som underviser i fagene, oppfyller de nye kompetansekravene i norsk, engelsk og matte, ifølge statistikken for kommunen.

Nasjonalt har 74,5 prosent av ansatte i pleie og omsorg fagutdanning. Andelen økte jevnt fram til 2014, men har siden vært ganske stabil.

Av dem som bor på sykehjem, har 81,6 prosent omfattende pleiebehov landet sett under ett, per 2018. Andelen øker klart over tid. Det indikerer at innsatsen fortsatt dreies over mot hjemmebasert omsorg, og at man må være mer pleietrengende enn før for å få sykehjems plass. Forutsatt at kommunen har gode tilbud på lavere trinn i omsorgstrappa, bør de fleste som bor på sykehjem ha omfattende bistandsbehov. I Oppdal er det 77 prosent som er i denne kategorien.

Det er anslått nasjonalt at fire av fem over 80 år på sykehjem har en grad av demens. Antallet skjermede plasser for demente på sykehjem nasjonalt ligger på omtrent halvparten av dette nivået. Snittet per 2018 ligger på 39,7 prosent. Kommunen har en middels andel skjermede plasser. I Oppdal tilsvarer antall plasser i skjermet enhet for demente 35 prosent av antallet over 80 som faktisk bor på sykehjem. Få kommuner har økt denne dekningsgraden så mye det siste året, som det Oppdal kan vise til. Dekningsgraden har økt med 15,3 prosentpoeng.

Fra 2020 vil kommunene få en lovpålagt plikt til å ha et dagaktivitetstilbud for hjemmeboende med demens. Mange kommuner har dette for en større eller mindre andel av målgruppa. Bare 155 kommuner har rapportert tall for dette til Helsedirektoratet. I disse kommunene er det i snitt hver fjerde hjemmeboende med demens, som har vedtak om dagtilbud. 33 prosent av hjemmeboende med demens i Oppdal har vedtak om

dagaktivitetstilbud. Det er litt høyere enn snittet for de kommunene vi har tall for.

Nasjonalt har andelen saker i barnevernet som tar mer enn 3 måneder å behandle, gått litt ned også i fjor. I snitt overholder kommunene nå den normale saksbehandlingsfristen i lovverket i 88 prosent av sakene. Andelen fristbrudd er halvert på noen få år, og har aldri vært lavere. Kommunen holder tremånedersfristen i barnevernet - det er veldig bra. Sett de fire siste årene under ett, er statistikken god.

Bemanningen i de kommunale barnehagene i Oppdal er omtrent som gjennomsnittet. Som regel er bemanningen lavere jo større kommunen blir. Ifølge tall fra Statistisk sentralbyrå ble bemanningen -6,56 prosent dårligere i fjor. Var det et planlagt kutt eller mer tilfeldig variasjoner?

Andelen av barn med minoritetsbakgrunn som går i barnehage, fortsetter å øke nasjonalt. Snittet er nå 82,8 prosent. Det er den høyeste andelen som er målt. I Oppdal går 95 prosent av barna med minoritetsbakgrunn i barnehage, ifølge tallene. Andelen er høy. Ulike talletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetsspråklige barn er en marginal feilkilde.

I årets kommunebarometer har vi tre nøkkeltall for utslipp av klimagasser. Tallene viser at utslippene i alle tre kategorier har gått tydelig tilbake de siste årene. Oppdal slipper ut 8575 kilo klimagasser per innbygger (målt i CO₂-ekvivalenter). Kommunens utslipp er litt høyere enn de fleste i Kommune-Norge.

Kommunal Rapport korrigerer netto driftsresultat for å vurdere driftsøkonomien. Nytt av året er at en del kommuner får inntekter fra Havbruksfondet. Denne utbetalingen er trukket fra, for å gi et bedre bilde av den langsiktige, løpende driftssituasjonen. Nasjonalt ble korrigert netto driftsresultat på 1,6 prosent i 2018. For dette nøkkeltallet kan det være viktigere å se på kommunens eget resultat, enn hvordan man klarer seg mot resten av landet.

Korrigert netto driftsresultat var på 2,6 prosent i fjor. Det er bra, i likhet med mange andre kommuner. Målt over de siste fire årene har driftsmarginen vært solid. Oppdal har et solid disposisjonsfond, som normalt vil være stort nok til å håndtere plutselige økonomiske utfordringer. Er bufferen på nivå med kommunestyrets bestilling? Kommunen har større omløpsmidler og fordringer enn egen rentebærende gjeld, og er dermed i en solid posisjon. Investeringsnivået har vært lavt i Oppdal de fire siste årene.

Kommunebarometeret 2019 i et nøtteskall

En årlig rangering av alle kommuner, foretatt av Kommunal Rapport på basis av offentlig tilgjengelige data fra offisielle kilder.

Litt forenklet kan vi si at vi måler Norges beste kommune. Første rangering ble publisert i 2010. 2019-barometeret inkluderer 151 ulike nøkkeltall innen 12 forskjellige kategorier.

Kommunal Rapport har alt ansvar for vekting, vurderinger og eventuelle feil i framstillingene. Vi har forutsatt at kommunene har rapportert korrekt. I noen få tilfeller har vi fjernet data som har framstått som mistenkelige. I de tilfellene står kommunen uten data.

Hensikten er å gi et lettfattelig bilde av hvordan kommunen presterer målt mot resten av Kommune-Norge, for å bidra til en mer opplyst lokaldemokratisk diskusjon.

Kommunebarometeret er ingen vurdering av om innbyggerne får gode nok tjenester, men om det ser ut

til at kommunen har noe å lære av andre - basert på hvor nær kommunens målbare resultater er kommunene med best resultat. Barometeret er heller ikke en konkurranse i å drive billigst, uten hensyn til tjenestene.

Det er viktig å huske på at det kan finnes gode forklaringer bak en svak tabellplassering, og at tilfeldigheter kan spille en rolle – spesielt i mindre kommuner. Viktigere enn tabellplasseringen er om kommunen har fått bedre eller dårligere nøkkeltall det siste året. Vi publiserer en forbedringsskår, som viser nøkkeltall som har blitt bedre minus nøkkeltall som har blitt dårligere, justert ut fra hvor stor vekt nøkkeltallet har i barometeret.

Vil du lese mer om kildene som er brukt? Gå til denne artikkelen: <http://kommunal-rapport.no/kommunebarometeret/2019/metode>. Der kan du også finne linker til Kostra-tabellene som er brukt som hovedgrunnlag i barometeret.

Grunnskole

20 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2019	KB 2019	KB 2019
AVGANGSKARAKTERER: Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste fire år	42	42	42	109	41	44	5,4	5	4,1
AVGANGSKARAKTERER: Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste år	42	42	41	246	42	44	3,9	3,7	2,8
FRAFALL: Andel elever fra kommunen som har fullført og bestått videregående innen fem år	80	78	82	68	75	88	5	4,4	4,8
NP 5. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år	26	25	26	112	31	19,5	4,9	4,9	4,7
NP 8. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år	7,5	8,8	10,2	150	10,3	6,1	4,6	4,1	3,6
NP 9. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år	3	3,1	4	47	5,9	3	5,7	5,6	5,2
UTDANNING: Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 1.-7. trinn	82	60	89	65	73	97	4,7	2,2	5,1
UTDANNING: Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 8.-10. trinn	95	100	100	1	73	100	5,7	6	6
UTDANNING: Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 1.-7. trinn	100	100	100	1	95	100	6	6	6
UTDANNING: Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 8.-10. trinn	100	100	100	1	96	100	6	6	6
TRIVSEL: 7. trinn, snitt siste fem år	91	92	91	131	91	95	4,6	4,8	3,5
TRIVSEL: 10. trinn, siste fem år	83	83	86	130	86	90	3,1	3,1	3,5
FYSISK AKTIVITET: Elevtimer per år 5.-7. trinn	103	95	114	44	99	150	3,8	3,3	4,2
SPESIALUNDERVISNING: Andel elever med spesialundervisning 1.-4. trinn, snitt siste fire år	6,2	6,1	5,5	173	5,2	2,3	3	3	3,3
SPESIALUNDERVISNING: Andel elever med spesialundervisning 5.-7. trinn, snitt siste fire år	9,4	10,1	10,8	247	9,2	4,9	3,6	3,3	3
SPESIALUNDERVISNING: Andel elever med spesialundervisning 8.-10. trinn, snitt siste fire år	10,7	10,7	10,9	223	10,1	5,5	3,5	3,4	3,2
LEKSEHJELP: Andel elever 1.-4. trinn som har leksehjelp	28	20	15,5	210	15,8	66	4,1	3,7	3,4
LEKSEHJELP: Andel elever 5.-7. trinn som har leksehjelp	17,7	18	19,7	254	30	88	2,5	2,5	2,7
LEKSEHJELP: Andel elever 8.-10. trinn som har leksehjelp	0	95	97	11	8,5	59	1	6	6

Grunnskole

Nasjonalt har karakterene på 10. trinn økt jevnt og trutt de siste årene. At valgfag ble med i beregningsgrunnlaget fra 2014-15, har bidratt til høyere karakterer på 10. trinn. Resultatene nasjonalt er forbedret i fem år på rad. Karakterene på 10. trinn i Oppdal har vært ganske bra de siste fire årene, målt mot resten av Skole-Norge.

Nasjonalt har andelen elever som har fullført videregående med bestått innen fem år, økt de siste årene. Snittet er nå på 75 prosent. Andelen elever fra kommunen som har fullført og bestått videregående i løpet av fem år, er nå på 82 prosent.

26 prosent av elevene på 5. trinn de siste fire årene ligger på laveste mestringsnivå (av tre) på nasjonale prøver. Det er en god statistikk målt mot resten av landet.

På 8. trinn ligger 10,2 prosent av elevene på det nederste mestringsnivået (av fem nivåer). De beste kommunene ligger på 6,1 prosent.

Fra 8. til 9. trinn vil normalt andelen på laveste mestringsnivå bli halvert fra 8. trinn. I Oppdal har 4 prosent ligget på laveste nivå de siste årene. Snittet er på 5,9 prosent.

Andelen lærere som oppfyller kompetansekravene i norsk, engelsk og matematikk har økt nasjonalt de siste årene. 78 prosent av norsklærerne, 69 prosent av matematikklærerne og 57 prosent av engelsklærerne oppfylte i 2018 kompetansekravene. De aller fleste lærerne i barneskolen som underviser i fagene, oppfyller de nye kompetansekravene i norsk, engelsk og matte, ifølge statistikken for kommunen.

Ifølge Elevundersøkelsen sier 91 prosent av elevene på 7. trinn i Oppdal at de trives godt. Snittet ligger på 91 prosent.

86 prosent av elevene på 10. trinn sier at de trives godt. I Norge er snittet 86 prosent.

I mange år økte andelen elever som fikk spesialundervisning på nasjonalt nivå, før det kom et par år med nedgang. Nå får 5,2 prosent av elevene på 1. - 4. trinn spesialundervisning. Andelen elever med spesialundervisning er nesten tre ganger så høy på 10. trinn som på 1. trinn. Andelen elever i småskolen i Oppdal som får spesialundervisning er på et ganske normalt nivå, 5,5 prosent. Andelen er omtrent som for ett år siden.

På 5.-7. trinn får 10,8 prosent av elevene i Oppdal spesialundervisning. Det er omtrent som landsgjennomsnittet. De som ligger lavest er på 4,9 prosent eller lavere.

På ungdomsskolen får 10,9 prosent av elevene i Oppdal spesialundervisning. Snittet for landet ligger på 10,1 prosent.

På landsbasis har 15,8 prosent av elevene i småskolen leksehjelp. I Oppdal får 15,5 prosent av elevene i småskolen leksehjelp. Landsgjennomsnittet ligger på 15,8 prosent, mens kommunene som tilbyr dette i størst omfang, ligger på minst 66 prosent.

På 5.-7. trinn gis leksehjelp til 29,6 prosent når vi ser Skole-Norge under ett. På dette trinnet i Oppdal er det litt færre som får leksehjelp enn snittet i Skole-Norge.

8,5 prosent av elevene på ungdomsskolen i Skole-Norge får leksehjelp. På ungdomsskolen er leksehjelp veldig mye brukt i Oppdal. Andelen er på 97 prosent, noe som gir en 11. plass på tabellen.

Pleie og omsorg

20 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2019	KB 2019	KB 2019
BEMANNING: Andel ansatte med fagutdanning	75	75	76	191	75	84	3,6	3,5	3,8
SYKEHJEM: Andel av beboere i institusjon totalt med omfattende bistandsbehov	88	77	77	273	82	97	4,7	3,2	3
DEMENS: Andel plasser i skjermet enhet, målt mot beboere på sykehjem over 80 år	23	20	35	274	40	91	2,5	2,3	3,2
KORTTIDSPASSER: Andel av opphold på sykehjem som er korttidsopphold	9,2	7,6	11,4	327	17	39	1,6	1,2	2,1
BEMANNING: Tid med lege på sykehjem	30	29	30	211	34	63	3,1	3	3,1
BEMANNING: Tid med fysioterapeut på sykehjem	32	13,8	14,4	305	25	61	4,1	2,1	2
ENEROM: Andel brukertilpasset enerom på sykehjem med bad/wc	100	100	100	1	88	100	6	6	6
DAGTILBUD: Antall vedtak om dagaktivitet til hjemmeboende med demens, målt mot antall hjemmeboende med demens	31	0	33	133	28	61	3,8		3,9
REHABILITERING: Plasser avsatt til rehabilitering i institusjon per 1.000 innbyggere over 67 år	4,8	4,7	7,6	93	5,4	13,5	3,3	3,3	4,2
PROFIL: Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken, hjemmesykepleie	10,5	13,6	6,8	84	4,8	10,7	6	6	4,3
HJEMMETJENESTE: Andel vedtak om hjemmetjenester som iverksettes innen 15 dager	99	98	99	109	95	100	5,2	5	5,7
SAMHANDLING: Antall døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter, per 10.000 innb.	530	317	30	120	128	0	1	1,6	5,4
TRYGGHET: Antall trygghetsalarmer, målt som andel av hjemmeboende eldre over 80 år	0	0	48	219	46	72	1	1	3,6
BEMANNING: Årsverk av ergoterapeut per 1.000 innb. over 80 år	2,4	0	2,3	198	5,8	14,5	1,9		1,8
BEMANNING: Årsverk av geriatrisk sykepleier per 1.000 innb. over 80 år	4,3	6,9	6,9	247	11,8	28	1,5	2,2	2,2
HJEMMETJENESTE: Mottakere av matombringning, gruppa over 80 år som ikke bor på institusjon	0	0	22	255	28	57	1	1	3
BISTAND: Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i arbeid og studier	0	84	85	118	77	98		4,5	4,5
BISTAND: Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i fritidsaktiviteter	95	68	66	160	60	86	6	4,3	4,1
BISTAND: Mottakere av BPA, støttekontakt og omsorgslønn per 1.000 innbyggere	0	0	10	232	11,4	23	1	1	3,2

Pleie og omsorg

Nasjonalt har 74,5 prosent av ansatte i pleie og omsorg fagutdanning. Andelen økte jevnt fram til 2014, men har siden vært ganske stabil. I Oppdal har 76 prosent av de ansatte fagutdanning. I de beste kommunene er andelen minst 83,8 prosent. Andelen er omtrent uendret det siste året.

Av dem som bor på sykehjem, har 81,6 prosent omfattende pleiebehov landet sett under ett, per 2018. Andelen øker klart over tid. Det indikerer at innsatsen fortsatt dreies over mot hjemmebasert omsorg, og at man må være mer pleietrengende enn før for å få sykehjemsplass. Forutsatt at kommunen har gode tilbud på lavere trinn i omsorgstrappa, bør de fleste som bor på sykehjem ha omfattende bistandsbehov. I Oppdal er det 77 prosent som er i denne kategorien.

Det er anslått nasjonalt at fire av fem over 80 år på sykehjem har en grad av demens. Antallet skjermede plasser for demente på sykehjem nasjonalt ligger på omtrent halvparten av dette nivået. Snittet per 2018 ligger på 39,7 prosent. Kommunen har en middels andel skjermede plasser. I Oppdal tilsvare antall plasser i skjermet enhet for demente 35 prosent av antallet over 80 som faktisk bor på sykehjem. Få kommuner har økt denne dekningsgraden så mye det siste året, som det Oppdal kan vise til. Dekningsgraden har økt med 15,3 prosentpoeng.

I gjennomsnitt er 17 prosent av oppholdene på sykehjem i Norge korttidsopphold. Andelen har vært ganske stabil de siste årene. Kommunen har en ganske lav andel opphold på sykehjem som korttidsopphold. De beste kommunene ligger på 38,6 prosent. Oppdal ligger på 11,4 prosent.

I snitt er det per 2018 34 minutter med lege per beboer per uke i Kommune-Norge. I Oppdal fikk beboerne i snitt 30 minutter med lege i uka i fjor. Det er omtrent det samme som året før.

På sykehjem ble det nasjonalt mindre tid med fysioterapeut per beboer i fjor. Det er første gang siden 2009 at tilbudet faller. Snittet per beboer på sykehjem er nå på 25,2 minutter i uka. I Oppdal har beboerne i snitt 14,4 minutter i uka med fysioterapeut. Det er ikke spesielt mye. De beste er oppe på 61,3 minutter.

For landet sett under ett er 87,8 prosent av plassene på sykehjem det som kan regnes som moderne enerom. Kjøp av plasser i andre kommuner kan være en feilkilde i statistikken for enkelte kommuner. 100 prosent av sykehjemsplassene i Oppdal er regnet som moderne enerom.

Fra 2020 vil kommunene få en lovpålagt plikt til å ha et dagaktivitetstilbud for hjemmeboende med demens. Mange kommuner har dette for en større eller mindre andel av målgruppa. Bare 155 kommuner har rapportert tall for dette til Helsedirektoratet. I disse kommunene er det i snitt hver fjerde hjemmeboende med demens, som har vedtak om dagtilbud. 33 prosent av hjemmeboende med demens i Oppdal har vedtak om dagaktivitetstilbud. Det er litt høyere enn snittet for de kommunene vi har tall for.

Andelen vedtak om hjemmetjenester som er iverksatt innen 15 dager, har for landet gått ned til drøyt 95 prosent. Alle vedtak om hjemmetjenester blir i Oppdal satt i verk innen 15 dager, ifølge tall fra Helsedirektoratet.

Antall registrerte trygghetsalarmer tilsvare på landsbasis 46,4 prosent av alle over 80 år som bor hjemme. Målt mot hvor mange over 80 år som bor hjemme, er andelen registrerte trygghetsalarmer i kommunen midt på treet.

De ti siste årene har det blitt langt flere geriatriske sykepleiere i kommunene. Snittet er nå 11,8 årsverk per 1.000 innbyggere over 80 år. I Oppdal er det 6,9 årsverk med geriatrisk sykepleier per 1.000 innbyggere over 80 år.

Andelen funksjonshemmede som opplever at de fullt ut får dekket behovet om bistand til å delta i jobb eller studier, er nasjonalt på 76,5 prosent. Ifølge tall fra Helsedirektoratet opplever 85 prosent av de funksjonshemmede i Oppdal at de får den hjelpen de trenger for å kunne delta i arbeid og studier. De beste ligger på 98,1 prosent.

Bare 66 prosent synes de får dekket behovet for bistand til å delta i fritidsaktiviteter. De beste ligger på 86,3 prosent.

Barnevern

10 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2019	KB 2019	KB 2019
OMFANG: Andel barn i barnevernet, korrigert for behovet	4,1	5,1	5,8	257	5,6	2,7	4,9	3,9	3,4
SAKSBEHANDLINGSTID: Andel undersøkelser m behandlingstid under 3 mnd	100	97	100	1	88	100	6	5,4	6
SAKSBEHANDLINGSTID: Andel undersøkelser med behandlingstid under 3 mnd, snitt siste fire år	99	98	99	31	86	100	6	5,7	5,8
INSTITUSJON: Andel barn i institusjon og fosterhjem	23	21	21	63	32	15,6	5	5,3	5,2
INSTITUSJON: Andel barn i institusjon og fosterhjem, snitt siste fire år	0	0	0		34	22			
ÅRSVERK: Stillinger med fagutdanning, per 1.000 mindreårige	3,5	3,9	3,9	343	5,5	9,5	1,6	2	1,9
ÅRSVERK: Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk, f244	16,6	16,2	18,1	191	18,7	10	4,4	4,5	3,7
PLAN: Andel barn under omsorg som har omsorgsplan	100	100	100	1	95	100	6	6	6
PLAN: Andel barn under omsorg som har omsorgsplan, siste fire år	100	100	100	1	100	100	6	6	6
PLAN: Andel barn med utarbeidet plan	100	98	86	264	87	100	6	5,6	3,3
PLAN: Andel barn med utarbeidet plan, snitt siste fire år	100	100	100	1	98	100	6	6	6
TIDLIG INNSATS: Netto utgifter til forebygging, helsestasjon og skolehelsetjeneste, per innb. 0-5 år	0	0	9952	273	11905	21687			2,6
BRUKERPERSPEKTIV: Brukerundersøkelser siste fire år	1	2	2	46	0,9	3	3,7	4,8	4,8

Andelen barn i barnevernet er justert for behovet slik det er definert i kostnadsnøkkelen i inntektssystemet. I barometeret er det positivt at andelen er lav, men man kan også argumentere for at lav andel kan indikere at barnevernet ikke er nok involvert. Likevel - i utgangspunktet må det være positivt at barn ikke er omfattet av tiltak. I snitt er 5,6 prosent av barna omfattet av tiltak. Når vi korrigerer andelen av barn som er i barnevernet for behovet, er andelen i Oppdal på 5,8 prosent.

Nasjonalt har andelen saker i barnevernet som tar mer enn 3 måneder å behandle, gått litt ned også i fjor. I snitt overholder kommunene nå den normale saksbehandlingsfristen i lovverket i 88 prosent av sakene. Andelen fristbrudd er halvert på noen få år, og har aldri vært lavere. Kommunen holder tremånedersfristen i barnevernet - det er veldig bra.

Sett de fire siste årene under ett, er statistikken god.

Av alle barn med barnevernstiltak, er 32 prosent plassert i institusjon eller fosterhjem. Andelen har nasjonalt vært stabil de siste årene. I Oppdal er 21 prosent i fosterhjem eller institusjon. Det er en lav andel målt mot resten av Kommune-Norge. I

barometeret regnes høy andel tiltak i hjemmet som positivt.

Målt mot antall mindreårige har bemanningen i barnevernet økt med 80 prosent i Kommune-Norge over de siste ti årene, og har aldri vært høyere. Bemanningen av fagpersonell i barnevernet i Oppdal er relativt lav, med 3,9 stillinger per 1.000 mindreårige i kommunen. I fjor var bemanningen omtrent uendret.

Antall barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk er en alternativ måte å måle bemanningen på. I Oppdal er det 18,1 mot et landssnitt på 18,7 barnevernssaker per årsverk.

I landet samlet har 94,6 prosent av barna under omsorg en omsorgsplan. Andelen har aldri vært høyere. Alle barn som er omplassert, har en omsorgsplan. Det er slik det skal være.

Målt over de siste fire årene har alle barn i Oppdal hatt omsorgsplan. Kan andre lære noe av kommunen?

Andelen barn med barnevernstiltak som har en tiltaksplan er omtrent som landsgjennomsnittet, som er på 87,2 prosent.

Kommunene bruker mer penger på forebyggende helsetiltak for små barn, noe som i teorien kan redusere behovet for barnevernstiltak senere. Korrigert for lønns- og prisvekst økte de gjennomsnittlige utgiftene til nesten 12.000 kroner per barn under 5 år. I Oppdal er det regnskapsført 9952 kroner i netto utgifter i fjor.

I to av de fire siste årene har kommunen oppgitt at den har spurt brukerne. Blir svarene brukt til å forbedre tjenesten?

Barnehage

10 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2019	KB 2019	KB 2019
BEMANNING: Antall barn per årsverk i grunnbemanningen i kommunale barnehager	6,1	6,1	5,7	232	5,7	4,1	2,7	2,7	3,5
BEMANNING: Antall barn per årsverk i grunnbemanningen i private barnehager	5,8	5,9	5,9	136	5,7	4,8	3,9	3,5	2,8
PEDAGOGNORMEN: Andel kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen, uten dispensasjoner	100	100	80	136	53	100	6	6	4,9
PEDAGOGNORMEN: Andel private barnehager som oppfyller pedagognormen, uten dispensasjoner	67	100	100	1	54	100	3,3	6	6
FAGUTDANNING: Andel ansatte i kommunale barnehager med pedagogisk utdanning, kommunale barnehager	61	59	54	27	43	55	6	6	5,9
FAGUTDANNING: Andel ansatte i private barnehager med pedagogisk utdanning, private barnehager	43	48	54	16	44	55	4,9	4,9	5,9
KJØNN: Andel ansatte som er menn, alle barnehager	7,5	5,4	5,6	318	11,8	16,7	2,4	1,7	1,7
MINORITET: Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage siste år	92	88	95	76	83	100	5	4,5	5,3
MINORITET: Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage, snitt siste fire år	96	94	94	62	80	100	5,6	5,3	5,2
STØRRELSE: Barn per barnehage	35	35	34	138	48	18	4,6	4,6	4,7
STØRRELSE: Leke- og oppholdsareal per barn i kommunale barnehager	5,5	6,3	6,3	248	6,1	12,1	2,5	3,7	3,6
STØRRELSE: Leke- og oppholdsareal per barn i private barnehager	6	6	6,4	64	5,4	8,6	4	4	4,3
DEKNINGSGRAD: Andel barn 1-5 år med barnehageplass	96	95	96	56	89	100	5,1	4,8	5

Snittbemanningen i kommunale barnehager endret seg fra 5,9 barn per voksen i 2017 til 5,7 i fjor. For private barnehager er endringen fra 6,2 barn per voksne i 2017 til 6 i fjor. Barnehagenormen, som innebærer at barnehagene skal ha en grunnbemanning som tilsvarer minimum én ansatt per tre barn under tre år og én ansatt per seks barn over tre år, ble innført fra 1. august 2018. Siden kommunene har det samlede ansvaret for å levere barnehagetjenester til innbyggerne, tar vi også med noen data for private barnehager, som egne nøkkeltall. Bemanningen i de kommunale barnehagene i Oppdal er omtrent som gjennomsnittet. Som regel er bemanningen lavere jo større kommunen blir. Ifølge tall fra Statistisk sentralbyrå ble bemanningen -6,56 prosent dårligere i fjor. Var det et planlagt kutt eller mer tilfeldige variasjoner?

I 2018 innførte regjeringen nye utdanningskrav til personalet i barnehager. Andelen kommunale

barnehager som oppfyller pedagognormen, uten dispensasjoner, var i fjor på 52,7 prosent. Dette var en kraftig reduksjon fra fjoråret. 80 prosent av de kommunale barnehagene oppfyller pedagognormen (uten dispensasjon), ifølge tall fra Utdanningsdirektoratet.

54 prosent av de ansatte i de kommunale barnehagene i Oppdal har pedagogisk utdanning. Det er meget bra, og gir en 27. plass på tabellen. Landsgjennomsnittet er 42,6 prosent.

Andelen menn ansatt i barnehager er stabilt, 11,8 prosent. Allerede i 1997 satte den daværende regjeringen et mål om å ha 20 prosent menn i barnehagene. Målsettingen er senere fulgt opp i tre handlingsplaner, den siste i 2014. Andelen menn som jobber i barnehagene i Oppdal er langt under snittet. De beste ligger på 16,7 prosent menn.

Andelen av barn med minoritetsbakgrunn som går i barnehage, fortsetter å øke nasjonalt. Snittet er nå 82,8 prosent. Det er den høyeste andelen som er målt. I Oppdal går 95 prosent av barna med minoritetsbakgrunn i barnehage, ifølge tallene. Andelen er høy. Ulike talletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetsspråklige barn er en marginal feilkilde.

Over tid er statistikken i Oppdal god, målt mot resultatene ellers i Barnehage-Norge, og nær de beste kommunene.

Stadig flere barn går i barnehager med mer enn 100 plasser, og i snitt har størrelsen økt med 20 prosent

de siste 10 årene. Dette har skapt debatt: Klarer store enheter å ivareta barnehagens mange kvalitetsmål? Hva er en bra barnehage, og hva er tryggest? En ny Fafo-rapport viser at en barnehages størrelse i seg selv ikke avgjør kvaliteten. Samtidig viser rapporten at foreldre som har barn i små barnehager, er mer tilfredse med tilbudet enn foreldre som har barn i mellomstore og store barnehager. I snitt har en barnehage nå 48,1 barn. Barnehagene i Oppdal har i følge statistikken 34 barn i snitt.

Nasjonalt har 88,8 prosent av barna plass i barnehagen. 96 prosent av barna i kommunen har barnehageplass. Andelen er ganske høy målt mot resten av landet.

Helse

7,5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2019	KB 2019	KB 2019
LEGEDEKNING: Andel legeårsverk per 10.000 innbyggere	11,2	11,2	11,2	285	11,2	24	3,6	3,5	3,5
FASTLEGE: Andel av fastlegelistene som er åpne	25	63	50	163	32	100	2,6	4,5	4,2
FASTLEGE: Andel av fastlegelistene som mangler lege	0	0	0	1	2,1	0	6	6	6
FASTLEGE: Andel ledige listeplasser	1,8	2,3	2	286	3,8	38	2,1	2,5	2,6
HELSEØSTER: Antall årsverk per 10.000 innbyggere under 5 år	0	0	112	122	106	196			3,7
PSYKISK HELSEARBEID: Årsverk av psykiatriske sykepleiere, per 10.000 innbyggere	0	0	0		5,1	13,2			
JORDMOR: Antall årsverk per 10.000 fødte	394	556	441	24	84	584	5,3	5,5	5,3
SYKEHUS: Antall opphold på sykehus per 1.000 innbyggere	163	150	102	145	112	84	4,1	4,7	4,4
SKOLEHELSE: Andel barn m fullført undersøkelse innen utgangen av 1. trinn	100	100	100	1	85	100	6	6	6
HJEMMEBESØK: Andel hjemmebesøk, nyfødte innen to uker etter hjemkomst	100	94	97	172	88	100	6	4,8	5,4
VAKSINE: Andel 2-åringene som er med i vaksinasjonsprogrammet	94	96	96	63	95	98	3,9	4,9	5
VAKSINE: Andel 9-åringene som er vaksinert mot meslinger	97	97	97	55	95	98	4,9	5,3	5,4
MEDISINBRUK: Total medisinbruk, per 10.000 innbyggere	6375	6396	6418	91	6778	5898	4,4	4,5	4,5
FOREBYGGING: Netto driftsutgifter forebygging, kr per innb - snitt fire år	190	240	292	97	223	620	3,3	3,7	3,9

Legedekningen har økt de siste ti årene. Snittet er 11,2 leger per 10.000 innbyggere. Normalt har småkommunene langt høyere legedekning enn storbyene. Legedekningen i Oppdal er på 11,2 leger per 10.000 innbyggere.

Andelen av fastlegelistene som faktisk er åpne, er nå på 32,1 prosent nasjonalt. Det er ikke mange fastleger som mangler totalt, men vi kjenner ikke til hvor mange av disse som for eksempel er vikarer. I Oppdal er det ledig plass på 50 prosent av fastlegelistene.

Det blir flere helsesøstre og jordmødre i Kommune-Norge. Hvis det er feil stillingskode i A-meldingen, blir årsverkene ikke registrert riktig. Dekningen av helsesøster målt mot antall småbarn i kommunen er ganske gjennomsnittlig. De beste ligger på 196,1 årsverk per 10.000 småbarn.

Oppdal har 441 jordmødre per 10.000 fødte barn. Dekningen er ganske god målt resten av Kommune-Norge.

Fra i år måles antall opphold på sykehus, målt mot innbyggertallet. Statistikken kommer fra Helsedirektoratet.

Nasjonalt er det et betydelig fall i andelen barn med helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoleår. Snittet i Norge har falt fra nesten 90 prosent til 84,6 prosent på bare ett år. 100 prosent av elevene i Oppdal hadde helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoletrinn. Andelen er høy målt mot resten av landet.

88,4 prosent av alle nyfødte i Norge i fjor hadde hjemmebesøk innen 14 dager. Statistikken nasjonalt har blitt stadig bedre de ti siste årene. Så å si alle nyfødte i kommunen i fjor hadde ifølge statistikken hjemmebesøk innen to uker etter fødselen.

Nesten alle 9-åringene i kommunen er vaksinert mot meslinger, ifølge statistikken. Det er bra.

Sosialtjenesten

7,5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2019	KB 2019	KB 2019
SOSIALHJELP: Snitt stønadslengde for mottakere mellom 18 og 24 år	4,1	4,8	3,6	132	3,9	2,2	3,1	2,1	4
SOSIALHJELP: Snitt stønadslengde for mottakere mellom 25 og 66 år	5	4,8	3,9	94	4,6	2,9	2,5	3	4,5
SOSIALHJELP: Andel mottakere 18-24 år som har mottatt økonomisk sosialhjelp, korrigert for behovet	9,5	5,5	5,7	127	7,1	1,5	3,5	4,9	4,1
SOSIALHJELP: Andel mottakere 25-66 år som har mottatt økonomisk sosialhjelp, korrigert for behovet	6,5	5,3	4,5	204	4,5	2,1	2,8	3,7	3,5
SOSIALHJELP: Andel som går over 6 måneder på stønad	34	35	24	95	40	14,5	3,8	3,9	5,1
SOSIALHJELP: Andel av mottakere med stønad i over 10 måneder	14,9	14,8	8,9	67	21	5,4	4	4,4	5,4
ØKONOMI: Andel av mottakerne som har sosialhjelp som hovedinntektskilde	5,7	13,4	10,2	137	10,3	5,8	5,9	2,7	3,6
AKTIVITET: Mottakere av kvalifiseringsstønad, andel av dem som går over 6 mnd på sosialhjelp	0	0	0		16,3	61			
ØKONOMISK RÅDGIVNING: Årsverk til økonomisk rådgivning per 1.000 langtidsmottakere av stønad	6,2	7,7	10,8	228	7,2	97	2,5	3,5	3,6
BOLIG: Andel søknader om kommunal bolig som blir innvilget	94	75	100	1	71	100	5,5	3,9	6
INDIVIDUELL PLAN: Mottakere med individuell plan, målt mot mottakere som går mer enn 6 måneder på stønad	0	0	0		9,2	73			

Stønadslengden for unge mottakere gikk marginalt opp nasjonalt i fjor, og er på 3,9 måneder. Unge mottakere går litt kortere tid på sosialhjelp i Oppdal enn i normalkommunen. I barometeret regnes kort stønadstid som bra. Det må være positivt at sosialhjelp er en midlertidig løsning på vei mot noe mer permanent. Stønadstiden ble litt kortere for de unge i fjor.

Blant mottakere over 25 år er stønadstiden nasjonalt den lengste som er registrert de siste ti årene - 4,6 måneder. For de over 25 år i kommunen er stønadstiden litt kortere enn i landsgjennomsnittet. Voksne går litt kortere tid på stønad nå enn for ett år siden.

Når vi korrigerer for behovet, mottar 4,5 prosent av de over 25 år i Oppdal sosialhjelp. Snittet er 4,5 prosent.

39,5 prosent av dem som går på sosialhjelp i Norge, mottar den i mer enn 6 måneder. Andelen er nasjonalt på sitt høyeste nivå de siste 10 årene. Om lag halvparten av disse får stønad i mer enn 10 måneder, en andel som også gikk opp i fjor. 24

prosent av dem som går på sosialstønad i Oppdal mottar den i minst 6 måneder. De beste ligger på 14,5 prosent.

Sosialstønad gis i over 10 måneder til 8,9 prosent av dem som mottar støtte. Andelen er lav, kommunen er på 67. plass på denne tabellen.

Nasjonalt har 10,3 prosent av de med sosialhjelp, dette som hovedinntekt. Andelen mottakere i kommunen som har sosialhjelp som hovedinntekt, er ganske normal. I barometeret er det positivt at få har sosialhjelp som hovedinntekt.

På landsbasis ble 71,1 prosent av søknadene om kommunal bolig innfridd i fjor. Andelen har vært ganske stabil de siste ti årene.

Individuell plan er fortsatt relativt lite brukt i sosialtjenesten. Målt mot hvor mange som går lenge på sosialhjelp, er det nasjonalt bare 9,2 prosent som har en slik plan.

Kultur

2,5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2019	KB 2019	KB 2019
BIBLIOTEK: Besøk i folkebibliotek per innbygger	4	3,8	4,5	134	4,3	9,6	3,2	3,1	3,6
BIBLIOTEK: Andel av voksne som er aktive lånere på biblioteket (fra Norsk kulturindeks, Telemarksforsking)	21	21	21	62	15	25	4,8	4,8	5
BIBLIOTEK: Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger	3	2,9	2,8	220	3,3	6,5	2,8	2,9	2,9
BARN OG UNGE: Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge	1467	1316	1285	180	1370	3876	3,7	3,5	3,3
IDRETT: Netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg per innbygger	315	451	540	258	792	1949	2	2,4	2,6
KINO: Kinobesøk per innbygger	6	4,8	4,5	13	1,4	4,1	6	6	6
SYSSELSATTE: Ansatte kulturarbeidere i kommunen (fra Norsk Kulturindeks, Telemarksforsking), per 1.000 innbyggere	9,1	8,9	9,8	46	9,8	12,4	3,4	3,4	3,5
MUSIKKSKOLE: Andel av elevene som går på kommunens musikk- og kulturskole	28	36	39	53	24	51	3,8	4,6	4,9
MUSIKKSKOLE: Antall timer per elev (fra Norsk Kulturindeks, Telemarksforsking)	6,5	12,3	8,1	399	12,7	27	1	3,4	1
FRITIDSENTER: Åpningstid, antall timer i året	253	267	266	214	511	3768	2	2	2,1
FRIVILLIGE: Andel av kulturutgiftene som er overført til frivillige	8,6	6,7	6,6	307	14,5	26	2,3	2	1,9

De nasjonale besøkstallene for bibliotekene er foreløpig ikke oppdatert for 2018. Snittet i 2017 var på 4,3 besøk per innbygger. Besøket i biblioteket i Oppdal er på et normalt nivå, målt per innbygger.

15 prosent av den voksne befolkningen i Norge er aktive lånere på biblioteket, ifølge Norsk kulturindeks fra Telemarksforsking. I Oppdal er 21 prosent av de voksne registrert som aktive lånere.

Bibliotekene har de siste årene hatt stadig mindre utlån. Tallene er ikke oppdatert for 2018.

Justert for lønns- og prisvekst brukte en kommune i snitt 791,5 kroner per innbygger av egne penger på idrett og idrettsanlegg i fjor. Dette er en økning fra året før. Netto utgifter til idrett og anlegg er ikke spesielt høye i Oppdal - 540 kroner per innbygger.

Telemarksforsking setter sammen oversikt over hvor mange kulturarbeidere det er i kommunene, både i

privat og offentlig regi. I Oppdal er sysselsettingen innen kultur middels målt mot folketallet.

Nasjonalt går 23,6 prosent av de mellom 6 og 15 år nå på kultur- og musikkskole. Andelen ble litt lavere det siste året. I kommunene hvor tilbudet er mest populært, er det over sju ganger så mange som går på kulturskolen, som i de kommunene med færrest elever. Ifølge statistikken er det 39 prosent av barna i Oppdal som går på musikk- og kulturskole. De beste kommunene ligger på 51,4 prosent.

Norsk kulturindeks fra Telemarksforsking viser hvor mange timer hver enkelt elev i kulturskolen får. I Oppdal har elevene få timer undervisning målt mot Kommune-Norge for øvrig.

Miljø og ressurser

2,5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2019	KB 2019	KB 2019
RESSURSER: Energikostnader per kvadratmeter bygg	118	146	216	399	127	80	3,2	2,2	1
RESSURSER: Samlet antall kvadratmeter per innbygger (formålsbygg)	5,7	4,8	3,9	34	6,8	3,6	4,5	5,1	5,8
RESSURSER: Energibruk per bruker av kommunale bygg	346	298	192	58	233	160	3,1	3,2	4,9
AVFALL: Sjøppel per innbygger (kilo), korrigert for antall fritidsboliger	59	56	56	120	120	7,3	5,1	5,1	4,9
AVFALL: Andel husholdningsavfall levert til gjenvinning og biogassproduksjon	21	26	27	234	42	52	1,3	1,7	2,6
RESSURSER: Vannforbruk per tilknyttet innbygger (m3)	64	64	65	115	66	47	3,8	3,7	3,7
REKREASJON: Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder, per innb.	35	34	135	212	207	589	1,5	1,5	2,6
LANDBRUK: Jordbruksareal omdisponert siste fire år, per 1.000 dekar	1,1	1	0,7	251	1,2	0	3,5	3,7	4,5
KLIMA: Utslipp av klimagasser per innbygger, i CO2-ekvivalenter - alle utslipp	9167	8902	8575	259	12237	2091	4,3	4,4	4,4
KLIMA: Utslipp av klimagasser per innbygger, i CO2-ekvivalenter - oppvarming	124	90	113	258	160	48	4,4	5,2	4,6
KLIMA: Utslipp av klimagasser per innbygger, i CO2-ekvivalenter - avfall	243	229	216	298	241	9,5	3,7	3,8	3,8

Sektoren er en del endret i årets utgave av Kommunebarometeret. Statistikk om utslipp av klimagasser er hentet inn, og sektoren har nå et mer helhetlig preg av å ha nøkkeltall som retter oppmerksomheten mot bruk av naturressurser og miljø. Korrigert for lønns- og prisvekst gikk kommunenes energikostnader klart opp i fjor, ifølge regnskapstallene. Vi må tilbake til 2010 for å finne høyere kostnadsnivå. Snittet er nå på 127 kroner per kvadratmeter. Energikostnadene for bygg i Oppdal er høye målt mot resten av Kommune-Norge; 216 kroner per kvadratmeter.

Statistikken for formålsbygg inkluderer de sentrale byggene (rådhus, skoler, sykehjem osv.). Nasjonalt utgjør arealet i snitt 6,8 kvadratmeter per innbygger. Arealet er omtrent uendret. Dette er typisk en indikator hvor store kommuner kommer bedre ut enn små. Oppdal ser ut til å bygge relativt effektivt - det er ganske få kvadratmeter bygg målt mot innbyggertallet. Gjennomsnittet er betydelig påvirket av de største kommunene.

Energibruk per bruker av kommunale bygg er et nytt nøkkeltall i barometeret. Statistisk sentralbyrå publiserer tallet, basert på et teoretisk antall brukere. Nøkkeltallet bør kunne si noe om energibruken er høy eller lav, men det vil være usikkerhet knyttet til statistikken.

Et viktig ressurs spørsmål er hvor mye søppel som produseres. Søppelmengden er korrigert for antallet fritidsboliger som er registrert i kommunen, basert på nasjonale tall for bruk av fritidsbolig og antall personer per husstand. Dermed vil store hyttekommuner komme noe bedre ut i statistikken enn tidligere. Søppel per innbygger gikk ned i fjor, men det mangler en del data fra kommunene. Tallene er derfor ganske usikre.

Nasjonalt leveres 41,5 prosent av husholdningsavfallet til gjenvinning eller biologisk behandling. Det er omtrent som før. De beste kommunene her ligger på godt over 50 prosent, de dårligste på ned mot og under 20 prosent. Andelen av avfallet i kommunen som går til materialgjenvinning eller biologisk behandling, ligger litt under gjennomsnittet.

Kommunenes utgifter til rekreasjon i tettsted har økt med nesten 20 prosent det siste året, selv etter at vi har justert for lønns- og prisvekst. Det er andre året på rad at utgiftene øker betydelig på dette området.

Andelen av dyrket og dyrkbar jord som er omdisponert de siste årene, kan indikere presset på arealer i kommunen. I Oppdal er svært lite jordbruksareal omdisponert de siste årene, ifølge statistikken.

I årets kommunebarometer har vi tre nøkkeltall for utslipp av klimagasser. Tallene viser at utslippene i alle tre kategorier har gått tydelig tilbake de siste årene. Oppdal slipper ut 8575 kilo klimagasser per

innbygger (målt i CO₂-ekvivalenter). Kommunens utslipp er litt høyere enn de fleste i Kommune-Norge.

Saksbehandling

2,5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2019	KB 2019	KB 2017
FRISTBRUDD: Andel byggesaker med overskredet frist	6,2	10,2	10,5	228	7,9	0	4,3	3,4	3,3
BYGGESAK: Behandlingstid saker med 3 ukers frist	8,5	0	9,1	213	13	0	3,5		4,3
BYGGESAK: Behandlingstid saker med 12 ukers frist	1,9	0	3,9	150	7,8	0	5,2		4,7
TILSYN: Andel av vedtatte byggesaker med faktisk tilsyn	55	0,9	0		10,2	33	6	1,1	
GEBYR: Saksbehandlingsgebyr for enebolig	17000	19500	19500	336	14105	0	2,7	2,5	2,6
PLAN: Andel av byggesøknader innvilget ved dispensasjon fra plan	36	100	0		0	0	3,9	1	
PLAN: Andel av byggesøknader i områder med restriksjoner som er innvilget	36	100	0		0	0	4,8	1	
PLAN: Gebyr for privat forslag til reguleringsplan	42400	48300	48500	200	70479	10422	4,5	4,3	4,4

Andel saker med fristbrudd har gått litt ned de siste par årene, og i fjor var andelen på 7,9 for Kommune-Norge. De nyeste dataene som er brukt i Kommunebarometeret viser at kommunen brøt fristene i 10,5 prosent av sakene.

Antall faktiske tilsyn målt mot antall byggesaker viser fortsatt store variasjoner mellom kommunene, og en god del som ikke rapporterer. På grunn av endringer hos SSB er kildegrunnlaget i år nytt, dermed er de tidligere tallene i Kommunebarometeret ikke sammenlignbare. Kommunen har ikke ført tilsyn med byggesakene, ifølge statistikken. Hvorfor ikke?

Nasjonalt varierer gebyret for å saksbehandle en enebolig voldsomt. Noen kommuner oppgir at de ikke krever gebyr i det hele tatt, mens de dyreste kommunene ligger på en kostnad på nesten 30.000 kroner eller mer. Forbrukerrådet har sommeren 2018 advart SSB mot å slutte å samle inn dette nøkkeltallet. «Gjennomgangen Forbrukerrådet fikk gjort i 2017 viser at gebyrforskjellene er enorme og at forskjellene

mellom kommunene blir større. I tillegg øker flere av gebyrene radikalt uten åpenbar grunn», påpeker rådet i et brev til byrådet. Saksbehandlingsgebyret for enebolig er litt over det som normalt har vært gjennomsnittet i Kommune-Norge. I Oppdal er det på 19500 kroner, ifølge tallene fra Statistisk sentralbyrå.

SSB har ikke oppdaterte tall for dette for 2018.

Andelen byggesøknader i områder med restriksjoner som har blitt innvilget har vært høy de siste årene. Vi har ikke fått oppdaterte tall fra SSB for dette i 2018.

Gebyrene for privat forslag til reguleringsplan har gradvis økt de siste årene, og avstanden mellom de rimeligste og de dyreste kommunene øker. I Oppdal må man betale 48500 kroner i gebyr for privat forslag til reguleringsplan. Størrelsen på gebyret er noe lavere enn gjennomsnittet for kommunene i landet.

Vann og avløp

2,5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2017	KB 2018	KB 2019
GEBYR: Årsgebyr, vann, avløp, renovasjon og feiing	8051	8065	7504	23	11206	7497	4,8	4,9	6
VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet E-coli	100	100	100	1	98	100	6	6	6
VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet IE	100	100	100	1	99	100	6	6	6
VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet farge	100	100	100	1	99	100	6	6	6
VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet pH	100	100	100	1	98	100	6	6	6
LEVERANSE: Brudd i vannleveransen, snitt timer per år per innbygger	0	0,1	0,1	225	0,8	0	5,9	5,7	5,6
VANNLEKKASJE: Andel av vannet som går tapt på grunn av lekkasjer	37	37	37	286	30	6,1	2,7	2,5	2,6
ALDER: Andel fornyet vannledningsnett siste tre år (%)	0,8	0,8	0,6	147	0,6	2,3	3,7	3,8	3,5
ALDER: Alder på vannledningsnettet (år)	24	24	24	53	33	18	4,8	4,9	5
ALDER: Andel fornyet spillvannnett siste tre år, avløp (%)	1	1	1	59	0,6	1,6	4,2	4,3	4,5
ALDER: Alder på spillvannnettet (år)	23	23	24	90	30	16	4,6	4,6	4,6
RENSEKRAV: Andel innbyggere som er tilknyttet anlegg som overholder alle renskrav	100	100	0		60	100	6	6	
ANLEGG: Antall stopp i kloakken per 100 km spillvannnett	3	3	3	147	5,1	0	4,6	4,6	4,5
OVERSVØMMELSER: Antall oversvømte kjellere hvor kommunen har erkjent ansvar, per 10.000 innbyggere	0	0	0	1	0,9	0	6	6	6

Gebyrene skal i utgangspunktet være så lave som praktisk mulig. Samtidig er det viktig å se helheten. Det sentrale er om det er sammenheng mellom gebyrene og den anslåtte kvaliteten. Vann, avløp, renovasjon og feiing er inkludert. Summene er justert for den generelle lønns- og prisveksten i kommunesektoren, og vises dermed i faste 2018-kroner. Gebyrene har sunket det siste året, og er i snitt på 11206 kroner. Gebyrene for vann, avløp, renovasjon og feiing i Oppdal er blant de laveste i landet. Det er positivt så sant det ikke betyr at anleggene er utdaterte og dårlig vedlikeholdt.

Nesten alle innbyggere tilknyttet kommunale vannverk har tilfredsstillende kvalitet på vannet. De fire nøkkeltallene for vannkvalitet i barometeret bidrar særlig til å identifisere kommuner hvor dette ikke er tilfellet. Det er først og fremst pH-verdier som er et problem i en del kommuner.

Lekkasje fra vannledningsnettet er et problem i mange kommuner, hvor en stor del av vannet rett og slett forsvinner. Det er dårlig utnyttelse av ressursene,

og her er det ingen bedring å spore over tid. I snitt forsvinner fortsatt 29,8 prosent av vannet på veien. I de dårligste kommunene er lekkasjen på rundt eller over 60 prosent. Ifølge statistikken lekker det en god del fra ledningsnettet i Oppdal. Mange kommuner har langt bedre statistikk.

Fornyingen av vannledningsnettet har de tre siste årene vært midt på treet, men på et punkt Kommune-Norge samlet sett ikke er spesielt gode på.

I tillegg til fornyelsestakten for vann- og avløpsnett, har vi i år også med gjennomsnittlig alder for ledningsnettet. Vannledningsnettet i Kommune-Norge som har en kjent alder, er i snitt 33 år gammelt. I Oppdal er snittet 24 år. Det gir kommunen en 53. plass på denne tabellen.

Heller ikke spillvannnettet skiftes ut raskt nok på nasjonalt nivå. Andelen av spillvannnettet som er fornyet siste tre år er nå 0,6 prosent. Utskifting av spillvannnettet i Oppdal har vært prioritert litt

høyere enn gjennomsnittet de tre siste årene, ifølge statistikken.

I snitt er spillvannsnettet i kommunen som har en kjent alder, på 24 år. Snittet for Kommune-Norge er 30 år.

Økonomi

10 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2019	KB 2019	KB 2019
DRIFTSMARGIN: Korrigert netto driftsresultat siste år, i prosent av brutto driftsinntekter	3,3	3,6	2,6	75	1,6	4,4	3,2	3,6	4,3
DRIFTSMARGIN: Korrigert netto driftsresultat siste fire år, i prosent av brutto driftsinntekter	0	3,4	3,2	114	3	5,8		3,4	3,7
DRIFTSMARGIN: Brutto driftsresultat siste år i prosent av brutto driftsinntekter	3,8	5	3,4	106	2	10,1	3,6	4,6	3,9
DISPOSISJONSFOND: I prosent av brutto driftsinntekter	11	12,7	15,1	123	12,1	28	3,7	3,7	4
DISPOSISJONSFOND: Endring i disposisjonsfond siste år	1,5	1,7	2,4	111	0,7	10,1	3,1	3,7	3,9
GJELD: Netto renteesponert gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	7,9	5,5	-12	16	39	-9,2	4,9	5,1	6
GJELD: Endring i renteesponert gjeld siste år	39	-2,4	-17,5	17	3,2	-16,6	1	3,7	6
NETTO FINANSUTGIFTER: I prosent av brutto driftsinntekter, eksklusive avdrag	0,6	0,5	-0,5	69	0,4	-1,8	3,6	3,6	4,6
INVESTERINGER: Snitt siste fire år, som andel av brutto driftsinntekter	10	9,1	9,1	91	15	5,7	4,6	5	5,1
LÅN: Andel av investeringene som finansieres med lån, siste fire år	66	74	77	215	69	43	3,6	3	3
PREMIEAVVIK: Oppsamlet beløp i balansen, i prosent av brutto driftsinntekter	4,5	4,1	4,6	187	5,9	0,8	4,2	4,2	4,1

Kommunal Rapport korrigerer netto driftsresultat for å vurdere driftsøkonomien. Nytt av året er at en del kommuner får inntekter fra Havbruksfondet. Denne utbetalingen er trukket fra, for å gi et bedre bilde av den langsiktige, løpende driftssituasjonen. Nasjonalt ble korrigert netto driftsresultat på 1,6 prosent i 2018. For dette nøkkeltallet kan det være viktigere å se på kommunens eget resultat, enn hvordan man klarer seg mot resten av landet. Korrigert netto driftsresultat var på 2,6 prosent i fjor. Det er bra, i likhet med mange andre kommuner. Resultatet ble marginalt svakere i fjor.

Målt over de siste fire årene har driftsmarginen vært solid.

Disposisjonsfondet er ikke en fysisk bankkonto, men en størrelse i regnskapet som har stor betydning for handlingsrommet i budsjettet. Tallene viser en liten nedgang nasjonalt det siste året, men nivået ligger fortsatt høyt. Fondene i kommunene samlet er nå på 12,1 prosent av brutto driftsinntekter. Oppdal har et solid disposisjonsfond, som normalt vil være stort nok til å håndtere plutselige økonomiske utfordringer. Er bufferen på nivå med kommunestyrets bestilling?

Netto renteesponert gjeld er en indikator som viser lavere gjeldsgrad enn netto lånegjeld. Her regnes inn penger kommunen selv har utestående hos andre, gjeld som finansieres av selvkostområdene og penger og andre omløpsmidler kommunen selv har plassert. I snitt er renteesponert gjeld på 39,1 prosent av brutto driftsinntekter, noe lavere enn for ett år siden. Kommunen har større omløpsmidler og fordringer enn egen rentebærende gjeld, og er dermed i en solid posisjon.

Det siste året er det få andre kommuner som har redusert gjeldsgraden så mye som Oppdal har gjort.

Kommune-Norge samlet bruker 0,4 prosent av brutto inntekter på å dekke netto finansutgifter, før vi tar hensyn til avdrag. Oppdal har langt bedre regnskap for finans, før avdrag, enn normalkommunen. Kommunen har en marginal inntekt på -0,5 prosent.

Investeringsnivået har vært lavt i Oppdal de fire siste årene.

GRATULERER

med klimavennlige investeringer i 2018

AGDER RENOVASJON IKS | ALTA KOMMUNE |
BÆRUM KOMMUNE | DYRØY ENERGI AS | EID
INDUSTRIHUS KF ELVERUM KOMMUNE | ELVERUM
TOMTESELSKAP AS ENEBAKK KOMMUNE | FJELL
VATN, AVLØP OG RENOVASJON AS | FLATANGER
KOMMUNE | FLATÅS IDRETTSLAG | FLESBERG
KOMMUNE | GJØVIK RÅDHUS AS | GRANE KOMMUNE
HALDEN KOMMUNE | HAUGALAND INTERKOMMUNALE
MILJØVERK | HIAS IKS | JEVNAKER KOMMUNE
KONGSVINGER KOMMUNE | KRØDSHERAD KOMMUNE
KVÆFJORDKOMMUNE | KVÆNANGENKOMMUNE | LINDÅS
KOMMUNE | LYNGEN KOMMUNE | MIRA IKS | MOLDE OG
ROMSDAL HAVN IKS | MOSS KOMMUNE | NESODDEN
KOMMUNE | NORD-ODAL KOMMUNE | NÆRØY KOMMUNE
OPPEGÅRD KOMMUNE | OPPLEVELSESENTERET
ØSTFOLDBADET AS | OSLO KOMMUNE | RENDALEN
KOMMUNE | RENOVASJON I GRENLAND IKS
RØDVEN VASSVERK SA | RØMSKOG KOMMUNE | SEL
KOMMUNE | SKAUN KOMMUNE | SKJERVØY KOMMUNE
STAVANGERREGIONEN HAVN IKS | STEINKJERBYGG KF
SURNADAL KOMMUNE | SØNDRE LAND KOMMUNE
SØR-ODAL KOMMUNE | TIME KOMMUNE TRONDHEIM
KOMMUNE | TVEDESTRAND KOMMUNE TØNSBERG
KOMMUNE | ULVIK HERAD | VESTFOLD FYLKESKOMMUNE
ÅLESUNDREGIONEN INTERKOMMUNALE MILJØSELSKAP IKS

I 2018 finansierte KBN 85 store og små grønne prosjekter i over hele landet. Totalt betalte vi ut 7,3 milliarder kroner i grønne lån til klima- og miljøvennlige investeringer i kommunesektoren i fjor.

Når dere kutter klimagassutslippene, kutter vi renta. Grønne lån får en lavere rente enn ordinære lån.

Ta kontakt med oss for gunstig finansiering av deres grønne investeringer i 2019!

www.kommunalbanken.no/gronn

Hva er korrigert netto driftsresultat?

Netto driftsresultat er det viktigste nøkkeltallet i kommunesektoren. Det er både KS og staten enige om. Netto driftsresultat forteller imidlertid ikke alltid hvordan den reelle, langsiktige driftsmarginen er, fordi det er enkeltinntekter og utgifter som forstyrrer bildet.

Tabellen under viser utviklingen i korrigert netto driftsresultat for kommunen. Anbefalt nivå er Teknisk beregningsutvalgs generelle anbefaling for kommunesektoren (1,75 %).

Nytt i 2019 er at vi korrigerer for utbetalingen fra Havbruksfondet. Dette er reelle inntekter kommunene kan bruke som de ønsker, men inntekten kan i realiteten ikke finansiere løpende drift i særlig grad, med mindre kommunen bruker den over flere år. Inntekten for 2019 blir om lag 1/7 av nivået i 2018, og nivået i 2020 er fullstendig ukjent.

Å se på driftsresultatet inkludert Havbruksfondet betyr at man i mange tilfeller vil få et bedre inntrykk av driftsøkonomien enn det som er realiteten.

Netto driftsresultat har i hovedsak vært bedre enn den reelle driftsmarginen skulle tilsi de siste årene. Kommunal Rapport korrigerer derfor netto driftsresultat for to faktorer: netto premieavvik (funksjon 170/funksjon 171) og netto avsetninger til bundne fond.

I mange kommuner spiller korreksjonen liten rolle, men generelt vil korrigert netto resultat være lavere enn det som er oppgitt som netto driftsresultat.

I enkeltkommuner vil det for enkelte år være betydelig forskjell mellom netto driftsresultat og korrigert resultat.

Til og med barometeret i 2014 justerte vi også for momskompensasjon for investeringer, som tidligere ble ført som en inntekt i driftsregnskapet.

Slik er korreksjonen beregnet for kommunen siste år:

REGNSKAPSÅR	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Brutto driftsinntekter	408	439	472	496	543	539	564	605	641	655
- utbetaling Havbruksfondet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brutto driftsinntekter korrigert	408	439	472	496	543	539	564	605	641	655
Netto driftsresultat	16,6	21	25,8	20,4	29,4	5,3	17,3	22,3	27,8	28,1
- utbetaling Havbruksfondet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- mva på investeringer	2,2	11,6	13,5	3,2	13,1	4,6	0	0	0	0
+ bruk av bundne fond	4,8	4,7	7,5	7,6	8,1	8,4	4,1	5,9	5,4	5,3
- avsetning til bundne fond	6,9	6,5	6	11,4	5,6	7,2	6,3	9,2	10,6	13,2
+ netto utgifter f 170	-6	0,5	-0,8	-0,2	-9	-0,5	-0,8	-3,7	-4,4	-8,8
+ netto utgifter f 171	0	0	0	0	0	0	4,4	4,4	4,8	5,2
Korrigert netto driftsresultat	6,2	8,1	13,1	13,2	9,8	1,4	18,7	19,7	23,2	16,7

Tabellen viser korreksjonen i kommunen, målt i millioner kroner.

Kostnadsnivå

5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2019	KB 2019	KB 2019
GRUNNSKOLE: Netto utgifter til grunnskole per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	14618	14281	14900	205	14947	12566	3,3	3,7	3,5
PLEIE OG OMSORG: Netto utgifter til pleie og omsorg per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	0	0	0		0	16634	0	0	0
BARNEHAGE: Netto utgifter til barnehage per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	9117	8832	8473	119	9069	7421	3,4	3,6	4,4
BARNEVERN: Netto utgifter til barnevern per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	1536	1610	1681	74	2478	881	5	4,9	4,7
SOSIALTJENESTE: Netto utgifter til sosialtjeneste per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	4265	4109	3227	319	2703	825	2,4	2,6	2,8
KOMMUNEHELSE: Netto utgifter til kommunehelse per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	3041	3143	3293	312	2937	1971	3,3	3,1	2,8
ADMINISTRASJON: Netto utgifter til administrasjon per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	3598	3603	4158	142	4739	3183	4,9	4,3	4,4

Kostnaden er beregnet ut fra netto utgifter i tjenesten i fjor, korrigert for utgiftsbehovet slik det framkommer i statsbudsjettet for 2018. Dermed fanger vi opp ulikheter som går på størrelse, sammensetning osv. Den historiske kostnaden er justert for kommunal lønns- og prisvekst, slik at alle tall presenteres i faste 2018-kroner. Dermed er det lett å se om tjenesten blir dyrere eller rimeligere fra år til år. Netto utgifter til grunnskolen (korrigert for utgiftsbehovet) i Oppdal ligger omtrent på gjennomsnittet for Kommune-Norge. Kostnadene ble litt høyere i kommunen i fjor, justert for lønns- og prisveksten.

Kommunene som drifter pleie og omsorg dyrest, ligger over 50 prosent over de rimeligst drevne kommunene i kostnad - og det er etter at vi har korrigert for ulikt utgiftsbehov. Justert for lønns- og prisveksten var utgiftene i pleie og omsorg omtrent uendret i fjor, ifølge statistikkene.

Netto utgifter til barnehage har nasjonalt vært ganske stabile de siste årene, justert for lønns- og prisvekst. Statistikken er bare sammenliknbar tilbake til 2015. Barnehagekostnadene i kommunen er litt under landsgjennomsnittet. Kostnadene i barnehagene ble redusert med -4,07 prosent i fjor, justert for lønns- og prisveksten.

Kostnadene i Barnevern-Norge sto stille i fjor, målt per innbygger, etter at vi altså har korrigert for lønns- og prisvekst. Året før var kostnadsveksten svært høy. Kostnadene innen barnevernet i Oppdal ligger under landsgjennomsnittet. Det siste året har utgiftene i barnevernet gått opp med 4,4 prosent, etter at vi har tatt hensyn til prisveksten.

Innen administrasjon ligger utgiftene lavere enn snittet. Gjennomsnittet for hele Kommune-Norge er på 4738,5 kroner per innbygger.

Slik kommer kommunene i fylket ut på totaltabellen

PLASS	KOMMUNE	GRUNN- SKOLE	PLEIE OG OMSORG	BARNE- VERN	BARNE- HAGE	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	KOST- NADER
1	Oppdal	16	161	35	45	25	87	37	181
52	Malvik	46	98	255	270	314	165	309	11
54	Klæbu	67	222	134	167	81	106	311	20
57	Osen	177	27	329	36	6	69	114	125
68	Ørland	258	21	317	31	291	90	366	231
69	Verdal	175	148	111	59	288	254	340	237
78	Selbu	127	153	326	224	33	50	300	160
79	Namdalseid	360	59	30	35	105		285	45
86	Trondheim	83	307	59	192	338	181	200	
91	Meråker	178	62	190	292	174	25	130	277
101	Bjugn	332	149	88	132	377	22	92	12
115	Hitra	341	2	53	314	285	100	224	251
138	Orkdal	222	286	98	260	97	330	124	51
145	Inderøy	203	217	147	136	279	102	274	100
151	Overhalla	225	86	266	92	381	304	148	199
157	Skaun	124	255	66	163	319	302	246	273
158	Agdenes	209	229	61	283	124	335	64	132
161	Rennebu	142	328	20	46	96	33	232	266

Tabellen viser maksimalt 20 kommuner for fylker med mer enn 20 kommuner.

De beste kommunene i kommunegruppa

PLASS	KOMMUNE	GRUNN- SKOLE	PLEIE OG OMSORG	BARNE- VERN	BARNE- HAGE	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	KOST- NADER
1	Oppdal	16	161	35	45	25	87	37	181
26	Gloppen	60	235	22	47	32	134	410	226
50	Eid	8	284	163	153	21	206	411	164
54	Klæbu	67	222	134	167	81	106	311	20
56	Sveio	264	301	97	203	222	190	19	40
63	Øyer	5	28	114	341	270	191	206	336
72	Ulstein	47	63	303	280	152	199	383	171
73	Volda	117	116	276	53	220	221	296	264
81	Nord-Aurdal	102	8	164	356	161	269	140	194
90	Flekkefjord	120	312	39	160	216	115	227	205
95	Farsund	194	375	12	214	375	95	122	112
98	Lillesand	139	320	130	112	304	88	276	184
133	Lyngdal	251	22	223	369	196	215	287	96
135	Vågsøy	78	262	94	291	139	150	341	292
141	Froland	270	134	203	243	193	122	380	33
145	Inderøy	203	217	147	136	279	102	274	100
149	Åsnes	356	42	321	100	223	261	289	113
154	Nome	128	39	294	63	117	337	403	248
172	Voss	219	212	327	248	163	203	184	201
175	Vågan	141	78	189	241	339	86	290	325

Slik gikk det med de kommunen likner mest på

PLASS	KOMMUNE	GRUNN- SKOLE	PLEIE OG OMSORG	BARNE- VERN	BARNE- HAGE	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	KOST- NADER
1	Oppdal	16	161	35	45	25	87	37	181
15	Tynset	12	136	210	78	192	56	97	229
29	Sogndal	28	268	74	259	99	270	32	156
63	Øyer	5	28	114	341	270	191	206	336
81	Nord-Aurdal	102	8	164	356	161	269	140	194
122	Sykkylven	255	166	287	194	170	23	307	153
145	Inderøy	203	217	147	136	279	102	274	100
166	Hemne	266	33	218	116	149	186	197	
189	Namsos	244	75	309	87	267	287	195	
203	Gausdal	252	122	89	121	109	172	327	267
211	Rauma	196	184	149	244	374	174	373	48
221	Sortland	271	141	144	222	311	121	220	228
240	Vefsn	322	318	139	91	224	62	203	319
272	Surnadal	230	257	305	85	148	105	353	324
301	Saltdal	250	176	323	309	52	282	321	186
308	Rørros	281	364	162	264	151	281	189	161
311	Hadsel	340	374	324	18	276	73	242	315
340	Alstahaug	357	294	354	156	230	81	333	281
344	Sørreisa	387	209	245	358	16	163	388	83
365	Sauherad	377	282	340	305	242	292	228	293

Utvalget er basert på indikatorer innen økonomi, demografi og geografi. Utvalget er gjort av Kommunal Rapport, basert i hovedsak på data fra statsbudsjettet.

Målt mot egne naboer

PLASS	KOMMUNE	GRUNN- SKOLE	PLEIE OG OMSORG	BARNE- VERN	BARNE- HAGE	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	KOST- NADER
1	Oppdal	16	161	35	45	25	87	37	181
1	Oppdal	16	161	35	45	25	87	37	181
15	Tynset	12	136	210	78	192	56	97	229
15	Tynset	12	136	210	78	192	56	97	229
16	Dovre	9	215	52	17	46	27	342	362
16	Dovre	9	215	52	17	46	27	342	362
39	Lesja	23	152	291	67	17		183	217
39	Lesja	23	152	291	67	17		183	217
78	Selbu	127	153	326	224	33	50	300	160
156	Sunnadal	53	119	233	181	61	176	112	357
156	Sunnadal	53	119	233	181	61	176	112	357
161	Rennebu	142	328	20	46	96	33	232	266
161	Rennebu	142	328	20	46	96	33	232	266
263	Folldal	79	277	339	355	185	183	305	82
263	Folldal	79	277	339	355	185	183	305	82
272	Surnadal	230	257	305	85	148	105	353	324
272	Surnadal	230	257	305	85	148	105	353	324
299	Rindal	36	225					207	
299	Rindal	36	225					207	

Endringer i Kommunebarometeret fra tidligere år

Totalt er det ett nøkkeltall mindre i årets barometer, målt mot fjorårets versjon. Det er i år noen ganske få endringer hva gjelder hvilke nøkkeltall som er i bruk.

Den viktigste endringen er hvordan karakterskalaen er satt sammen. Karakteren 3,5 gis nå til kommuner som ligger på landsgjennomsnittet. Tester på tidligere års barometer indikerer at det har liten praktisk betydning for de aller fleste kommunene, men at det kan påvirke enkeltkommuner i betydelig grad.

Særlig for nøkkeltall hvor landsgjennomsnittet ligger nær de beste eller de dårligste kommunene, vil endringen ha stor effekt på karakterene.

Dette er en kort oversikt over de nye nøkkeltallene:

Grunnskole: Fysisk aktivitet, elevtimer på 5.-7. trinn.

Pleie og omsorg: Korttidsplasser, andel av opphold på sykehjem som er korttidsopphold. Demens, Antall vedtak om dagaktivitet til hjemmeboende med demens, målt mot antall hjemmeboende med demens.

Barnehage: Andel kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen, uten dispensasjoner. Andel private barnehager som oppfyller pedagognormen, uten dispensasjoner. Et par andre nøkkeltall har fått ny kilde (Utdanningsdirektoratet i stedet for SSB).

Helse: Sykehus, antall opphold på sykehus per 1.000 innbyggere (erstatter antall innleggelser).

Sosialhjelp: Økonomisk rådgivning, årsverk til økonomisk rådgivning per 1.000 langtidsmottakere av stønad.

Miljø og ressurser: Energibruk per bruker av kommunale bygg. Utslipp av klimagasser per innbygger, i CO₂-ekvivalenter - alle utslipp, oppvarming og avfall.

Saksbehandling: Andel av byggesøknader innvilget ved dispensasjon fra plan. Andel av byggesøknader i områder med restriksjoner som er innvilget. Gebyr for privat forslag til reguleringsplan.

Slik blir karakterene fordelt mellom kommunene

De 5 % beste verdiene innen ett nøkkeltall får karakteren 6 - som er toppkarakteren.

Ved å sette grensen på ca. den 20. beste kommunen unngår vi problemet ved at det ofte er enkelte kommuner som ligger særlig langt unna «normalen» i Kommune-Norge. Det ville også være urimelig om det bare var én kommune som kunne få toppkarakter.

På samme måte er grensen for bunnkarakteren 1 satt ved de 5 % laveste verdiene for nøkkeltallet.

En kommune som får karakteren 3,5 har et nøkkeltall som er lik landsgjennomsnittet.

Det er disse kommunene vi ofte betegner som «normalkommunen». Hvis en kommune mangler et nøkkeltall, har vi ignorert hele nøkkeltallet og beregnet totalscore ut fra de tallene som faktisk er levert.

Spørsmål om Kommunebarometeret? Send epost til barometer@kommunal-rapport.no.